

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **D. P.,** zast. Mgr. Janem Vargou, advokátem se sídlem Fügnerovo nám. 1808/3, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 10. 2014, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 4. 2016, č. j. 4 Ad 43/2014 – 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 1 573 Kč, k rukám jeho zástupce Mgr. Jana Vargy, advokáta se sídlem Fügnerovo nám. 1808/3, Praha 2, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalovaná (dále jako „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým bylo podle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zrušeno její rozhodnutí uvedené v záhlaví. Tím

bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Pražské správy sociálního zabezpečení (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 4. 8. 2014, č. j. X, kterým bylo rozhodnuto, že žalobci náleží výplata nemocenského po uplynutí podpůrčí doby za období od 16. 6. 2014 do 17. 7. 2014. Později uvedené datum odpovídalo posouzení zdravotního stavu žalobce lékařkou lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení Jeseník (dále jen „LPS OSSZ Jeseník“) ze dne 17. 7. 2014, ze kterého vyplynulo, že jeho zdravotní stav odůvodňuje předpoklad nabytí pracovní schopnosti od dne 18. 7. 2014. V odvolání žalobce namítal, že pracovní schopnost v uvedené době nenabyl. Žalovaná v napadeném rozhodnutí konstatovala, že správní orgán I. stupně musel podle § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“ nebo „spr. ř.“), vycházet z posouzení zdravotního stavu provedeného lékařkou LPS OSSZ Jeseník. Pro účely kontroly správnosti daného posudku si žalovaná vyžádala zhodnocení zdravotního stavu žalobce lékařem lékařské posudkové služby žalované, pracoviště Ostrava (dále jen „LPS ČSSZ Ostrava“). Toto posouzení opět dospělo ke stejnému závěru jako OSSZ Jeseník, proto odvolání zamítla a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila.

[2] Městský soud dospěl k závěru, že správní orgány obou stupňů postupovaly v souladu se zákonem č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění do 31. 12. 2014 (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“), když si před rozhodnutím ve věci vyžádaly vyjádření lékaře orgánu nemocenského pojištění. V případě žalované však nebylo možné považovat uvedené vyjádření lékaře LPS ČSSZ Ostrava za celistvé, úplné a přesvědčivé. Nevyplývá z něj, z jakých podkladů vycházel a jak tyto podklady hodnotil. Napadené rozhodnutí nebylo dostatečným způsobem odůvodněno a nereagovalo na odvolací námitky. Nelze pouze stručně konstatovat, že pojištěnec nabude v krátké době pracovní schopnost, a to i k jiné než dosavadní pojištěné činnosti, aniž by toto tvrzení bylo podloženo odkazem na lékařské nálezy, zdravotní a pracovní anamnézu. Napadené rozhodnutí je proto nezákonné, neboť nebyl spolehlivě zjištěn skutkový stav věci. Není přezkoumáváno rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti. Proto skutečnost, že žalobce podepsal druhý díl průkazu práce neschopného pojištěnce s tím, že jeho pracovní neschopnost byla ukončena ke dni 17. 7. 2014, nemá vliv na posouzení jeho žádosti o výplatu nemocenského po uplynutí podpůrčí doby.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalobce

[3] Proti rozsudku městského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost, v níž uplatňuje stížnostní důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozsudku.

[4] Z právní úpravy vyplývá, že pro rozhodnutí o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrčí doby je klíčové stanovisko lékaře orgánu nemocenského pojištění, kterým je orgán nemocenského pojištění při svém rozhodování vázán. Lékařka LPS OSSZ Jeseník dospěla k závěru, že ve smyslu § 27 a § 66 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění šlo očekávat, že žalobce v krátké době po uplynutí podpůrčí doby nabude pracovní schopnost, a to i k jiné než dosavadní pojištěné činnosti, ode dne 18. 7. 2014. Závěr o odůvodněném předpokladu opětovného nabytí pracovní schopnosti ode dne 18. 7. 2014 byl potvrzen v rámci řízení o odvolání i lékařem LPS ČSSZ Ostrava.

[5] Zároveň lékařka LPS OSSZ Jeseník ukončila podle § 75 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění dočasnou pracovní neschopnost žalobce z moci úřední ke dni 17. 7. 2014. Proti rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti se sice žalobce odvolal, avšak odvolání bylo pro opožděnost zamítnuto. Existence dočasné pracovní neschopnosti je podle § 23 zákona o nemocenském pojištění základním předpokladem pro to, aby pojištěnci mohlo být vypláceno nemocenské, a tedy i prodlužována podpůrčí doba. Uvedené vyplývá též z § 3 písm. l) téhož zákona. Je tedy zcela odůvodněné, že posuzování zdravotního stavu a následné rozhodování v řízení o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrčí doby se vztahovalo pouze k období od 16. 6. 2014 (první den po uplynutí podpůrčí doby) do 17. 7. 2014 (poslední den pracovní neschopnosti). Po tomto datu již nemohlo být nemocenské dále vypláceno. Uvedenému pak koresponduje ustanovení § 158 písm. c) zákona o nemocenském pojištění, dle kterého jsou ze soudního přezkumu vyloučena rozhodnutí o odnětí nemocenského z důvodu ukončení dočasné pracovní neschopnosti. Nemohlo tudíž dojít k vydání nesprávného meritorního rozhodnutí, jelikož orgány nemocenského pojištění bylo maximálně zohledněno období, po které bylo možno žalobci nemocenské po uplynutí podpůrčí doby přiznat, tj. po celou dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti. Není proto správný závěr městského soudu, že rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti nemá vliv na posouzení žádosti o výplatu nemocenského po uplynutí podpůrčí doby.

[6] Nejsou důvodné ani výtky městského soudu týkající se nedostatků vyjádření lékaře LPS ČSSZ Ostrava. Vyjádření lékaře orgánu nemocenského pojištění je pro orgány nemocenského pojištění závazné. Správní orgán, který řízení vede, není oprávněn, aby závazné stanovisko lékaře lékařské posudkové služby posuzoval po odborné stránce, neboť by takovéto posuzování popíralo samotný smysl závazného stanoviska, který spočívá ve vyjádření vysoce odborného názoru. Výkon posudkových kompetencí týkající se pracovní schopnosti dočasně práce neschopných pojištěnců po uplynutí podpůrčí doby byl zákonem svěřen pouze lékařům lékařské posudkové služby ustanoveními § 84 odst. 3 písm. i) a § 85 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění.

[7] Z § 51 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zdravotních službách“), se i na tyto lékaře vztahuje povinnost mlčenlivosti týkající se informací o zdravotním stavu pacienta nebo informací s tím souvisejících, které zjistil v souvislosti se svou činností vykonávanou na základě jiných právních předpisů. Zákon o nemocenském pojištění neobsahuje pravidlo obdobné tomu, které je obsaženo v § 16a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, dle kterého orgán sociálního zabezpečení příslušný k posouzení zdravotního stavu zašle orgánu, který o posouzení požádal, stejnopis posudku. V oblasti nemocenského pojištění tak příslušný orgán nemocenského pojištění nezískává kompletní znění posudku včetně všech citlivých údajů o zdravotním stavu posouzeného účastníka řízení, ale toliko výpis ze záznamu o jednání o posouzení zdravotního stavu podle § 53 odst. 1 písm. b) zákona o nemocenském pojištění, který je dostatečným podkladem pro vydání rozhodnutí orgánu nemocenského pojištění o uvedené žádosti. Výpis obsahuje stručný závěr učiněný lékařem orgánu nemocenského pojištění pro účely vydání rozhodnutí ve správním řízení, což nelze považovat za důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí. Konkrétní lékařské zprávy a diagnózy jsou k dispozici v posudkovém spisu a s ohledem na zachování povinnosti

mlčenlivosti tyto závěry nejsou poskytnuty úředním osobám rozhodujícím o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrčí doby.

[8] Pokud jde o nesrozumitelnost rozsudku, pak stěžovatelka poukazuje na zásadní vnitřní rozpor, neboť městský soud zrušil rozhodnutí pro nezákonnost, avšak současně v odůvodnění rozsudku jednoznačně konstatoval, že správní orgány obou stupňů postupovaly při posouzení žádosti žalobce v souladu se zákonem o nemocenském pojištění.

[9] Stěžovatelka proto navrhla rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[10] Žalobce se ke kasační stížnosti vyjádřil, když zejména zrekapituloval dosavadní průběh řízení. Kromě toho uvedl, že lékařka LPS OSSZ Jeseník k závěru o nabytí pracovní schopnosti žalobce od 18. 7. 2014 dospěla, aniž by jej osobně vyšetřila. Nebyl poučen o tom, že musí případné odvolání proti posudku o ukončení dočasné pracovní neschopnosti podat do 3 dnů a promeškal jej pouze o 1 den. Posouzení zdravotního stavu lékařem LPS ČSSZ Ostrava vůbec přítomen nebyl, ačkoliv jeho zdravotní stav bez přítomnosti nemocného nelze posoudit. Nesouhlasí s tím, že by lékař LPS ČSSZ Ostrava musel zachovávat mlčenlivost, ačkoliv lékař LPS OSSZ Jeseník údaje o tom, z jakých podkladů vycházel, uvedl. Závěr o povinnosti lékaře zachovávat mlčenlivost je absurdní, neboť by nebylo možno vůbec jeho činnost kontrolovat. Je proto správný závěr městského soudu, že vyjádření lékaře LPS ČSSZ Ostrava nelze považovat za celistvé, úplné a přesvědčivé.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatelku jedná zaměstnanec s požadovaným vzděláním (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejprve se kasační soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu je vadou rozhodnutí, ke které je Nejvyšší správní soud povinen přihlížet i bez námitky (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Vlastní přezkum rozhodnutí soudu je totiž možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[13] Tuto vadu však Nejvyšší správní soud neshledal. Je sice pravdou, že městský soud v odůvodnění svého rozsudku na str. 4 uvedl, že správní orgány obou stupňů postupovaly při posouzení žádosti v souladu se zákonem o nemocenském pojištění. Z kontextu je však zcela zřejmé, že toto konstatování se vztahuje pouze k tomu, že bylo nezbytné, aby správní orgány zajistily jako podklad pro své rozhodnutí vyjádření lékařů orgánu nemocenského pojištění, což učinily. Městský soud však následně uzavřel, že vyžádané vyjádření lékaře LPS ČSSZ Ostrava nelze považovat za celistvé, úplné a přesvědčivé, a proto nebylo podkladem, na jehož základě mohla žalovaná rozhodnout. Městský soud tedy

aproboval postup žalované pouze částečně, což je z odůvodnění zřejmé a není tak dán namítaný rozpor v odůvodnění, potažmo i odůvodnění s výrokem.

[14] Další okruh námitek směřuje k tomu, že stěžovatelka mohla přiznat žalobci výplatu nemocenského po uplynutí podpůrčí doby pouze do doby ukončení dočasné pracovní neschopnosti. Z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně, ani z rozhodnutí žalované, však takový důvod pro nepřiznání výplaty nemocenského nevyplývá.

[15] Z odvolání žalobce je zřejmé, že sporoval právě okamžik, do kterého mu byla výplata nemocenského přiznána. Pokud by žalovaná skutečně vycházela právě z data ukončení dočasné pracovní neschopnosti, pak se jeví jako zcela nelogický její postup, kdy si nechala zpracovat nové posouzení zdravotního stavu lékařem LPS ČSSZ Ostrava. To podle tvrzení stěžovatelky obsaženého v kasační stížnosti totiž nemohlo jakkoliv změnit datum ukončení dočasné pracovní neschopnosti. O něm bylo samostatně rozhodnuto lékařkou LPS OSSZ Jeseník a toto rozhodnutí bylo napadeno opožděně podaným odvoláním. Odůvodnění napadeného rozhodnutí poukazuje na vázanost správního orgánu při posuzování nároku na výplatu nemocenského po uplynutí podpůrčí doby závěry závazného stanoviska lékařů lékařské posudkové služby. Při hodnocení odvolací námitky vyšla žalovaná právě z posouzení zdravotního stavu lékařem LPS ČSSZ Ostrava, nikoliv z rozhodnutí o ukončení pracovní neschopnosti. Žalobce tak musel zcela oprávněně vycházet z toho, že důvodem neúspěchu jeho odvolání bylo posouzení jeho zdravotního stavu lékařem LPS ČSSZ Ostrava.

[16] Odůvodnění správního rozhodnutí musí samo o sobě obstát v předestření důvodů, jež vedly správní orgán k rozhodnutí vyjádřenému ve výrokové části, a musí být v souladu s obsahem správních spisů (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2013, č. j. 8 Afs 58/2012 – 44, nebo ze dne 24. 9. 2014, č. j. 8 Afs 34/2013 – 68). Odůvodnění nelze nahradit vysvětlením věci ve vyjádření k žalobě nebo stížními námitkami v kasační stížnosti (viz obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního ze dne 18. 9. 2003, č. j. 1 A 629/2002 - 25, publ. pod č. 73/2004 Sb. NSS). Rozhodnutí je nutno odůvodnit proto, aby účastník řízení seznal důvody, pro které bylo rozhodnuto, a aby se případně mohl proti tomuto rozhodnutí a důvodům v něm uvedeným bránit žalobou ve správním soudnictví nebo se pro správnost rozhodnutí a přesvědčivost jeho odůvodnění rozhodl žalobu nepodávat a nevynakládat tak zbytečně prostředky.

[17] Stěžovatelka svou argumentací, kterou uplatnila až v řízení před městským soudem a v kasační stížnosti a v jejímž rámci tvrdí, že není správný závěr, že rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti nemá vliv na posouzení žádosti o výplatu nemocenského pojištění, sama popírá správnost svého rozhodnutí o odvolání a snaží se předestřít nové důvody pro své rozhodnutí, které však z jejího rozhodnutí patrné nejsou. Zatímco v rozhodnutí o odvolání vyšla z posouzení zdravotního stavu lékařem LPS ČSSZ Ostrava, nikoli z rozhodnutí o ukončení pracovní neschopnosti, v kasační stížnosti v podstatě vychází z toho, že určující bylo právě rozhodnutí o ukončení pracovní neschopnosti. Úkolem správních soudů není nahrazovat úvahy správních orgánů a domýšlet za ně důvody jejich rozhodnutí (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 6. 2016, č. j. 7 As 267/2015 – 57, nebo ze dne 1. 2. 2017, č. j. 9 As 87/2016 – 29). Z tohoto důvodu se Nejvyšší správní soud nezabýval argumentací stěžovatelky, že není správný závěr, že rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti nemá vliv na posouzení žádosti o výplatu

nemocenského pojištění, posuzování této argumentace by totiž ve své podstatě představovalo dotváření úvah správního orgánu, které však z jeho rozhodnutí nejsou patrné.

[18] Jelikož není úkolem správních soudů nahrazovat úvahy správních orgánů a domýšlet za ně důvody jejich rozhodnutí, je třeba korigovat názor městského soudu, že nemá vliv na posouzení žádosti o výplatu nemocenského po uplynutí podpůrčí doby to, že žalobce podepsal druhý díl průkazu práce neschopného pojištěnce s tím, že jeho pracovní neschopnost byla ukončena ke dni 17. 7. 2014. K této otázce se s ohledem na shora uvedené neměl městský soud vůbec vyjadřovat.

[19] Ačkoliv městský soud neměl uvedenou otázku vůbec posuzovat, bylo by v rozporu se zásadou procesní ekonomie, aby za situace, kdy by městský soud nemohl rozhodnout jinak, než jak rozhodl, aby Nejvyšší správní soud jeho rozsudek pouze pro tuto vadu rušil, pokud obstojí z dalších důvodů, které vedly k vydání zrušujícího výroku (viz dále). Nejvyšší správní soud je oprávněn korigovat právní názor krajského soudu, pokud jeho odůvodnění jinak v podstatné míře obstojí. Pro správní orgán je pak závazný právní názor krajského soudu korigovaný právním názorem Nejvyššího správního soudu (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 – 75, publ. pod č. 1865/2009 Sb. NSS).

[20] Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud navíc poznamenává, že otázka vzájemného vztahu rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti a rozhodnutí o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrčí doby není zcela banální i s ohledem na závěry obsažené v nálezu Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 9/14, publ. pod č. 14/2015 Sb., kterým byla zrušena soudní výluka přezkumu rozhodnutí o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrčí doby, případně s ním související rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2016, č. j. 4 Ads 94/2016 – 28. Tím spíše není možné připustit, aby bylo žalobci upřeno právo v rámci žalobních bodů případně polemizovat s takovým důvodem pro nepřiznání výplaty nemocenského po uplynutí podpůrčí doby.

[21] Stěžovatelka v kasační stížnosti nijak nezpochybňuje závěr městského soudu, že pro rozhodnutí o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrčí doby je nezbytné vycházet z posouzení zdravotního stavu provedeného lékařem orgánu nemocenského pojištění. Naopak sama tento závěr i v kasační stížnosti zdůrazňuje. Sporné je pouze to, zda takovým podkladem mohlo být posouzení provedené lékařem LPS ČSSZ Ostrava.

[22] Stěžovatelka se v prvé řadě odvolává na to, že z § 27, § 66, § 84 odst. 3 písm. i) a § 85 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění pro ni vyplývá, že v řízení o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrčí doby je pro ni závazné stanovisko lékaře orgánu nemocenského pojištění.

[23] Podle § 27 zákona o nemocenském pojištění platí: *„Po uplynutí podpůrčí doby stanovené podle § 26 se nemocenské vyplácí na základě žádosti pojištěnce po dobu stanovenou v rozhodnutí orgánu nemocenského pojištění podle vyjádření lékaře orgánu nemocenského pojištění, který vyplácí nemocenské, pokud lze očekávat, že pojištěnec v krátké době, nejdéle však v době 350 kalendářních dnů od uplynutí podpůrčí doby stanovené podle § 26, nabude pracovní schopnost, a to i k jiné než dosavadní pojištěné činnosti; …“*. Z § 66 citovaného zákona plyne, že lékař orgánu nemocenského pojištění posuzuje, zda lze očekávat, že pojištěnec po

uplynutí podpůrčí doby nabude v krátké době pracovní schopnost, a to i k jiné než dosavadní pojištěné činnosti. K posouzení je orgán nemocenského pojištění oprávněn požádat ošetřujícího lékaře o vyjádření o zdravotním stavu dočasně práce neschopného pojištěnce a o předložení lékařských zpráv, nálezů a posudků a zpráv o průběhu nemoci. Z § 84 odst. 3 písm. i) zákona o nemocenském pojištění vyplývá, že okresní správa sociálního zabezpečení posuzuje pracovní schopnost dočasně práce neschopných pojištěnců po uplynutí podpůrčí doby a z § 85 odst. 2 citovaného zákona, že lékaři stěžovatelky posuzují pracovní schopnost dočasně práce neschopných pojištěnců po uplynutí podpůrčí doby pro účely odvolacího řízení.

[24] Nejvyšší správní soud s ohledem na shora citovaná ustanovení souhlasí v obecné rovině se stěžovatelkou, že z nich skutečně plyne, že posouzení pracovní schopnosti pojištěnců lékařem orgánu nemocenského pojištění je pro ni závazné. Navíc zpravidla bude zásadním podkladem pro rozhodnutí o žádosti o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrčí doby. To však neznamená, že stěžovatelka musí akceptovat jakékoliv posouzení provedené příslušným lékařem.

[25] Orgány nemocenského pojištění vedou správní řízení o žádosti o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrčí doby, neboť jde o rozhodování o založení práv (§ 9 spr. ř.) a zákon o nemocenském pojištění nestanoví pro uvedené řízení, že by se správní řád nepoužil. Musí tak být splněny základní procesní požadavky na správní řízení co do možnosti seznámení účastníka s podklady rozhodnutí, možnosti uplatnění námitek, vyjádření a připomínek, včetně jejich vypořádání správním orgánem a reflexe tohoto vypořádání v odůvodnění správního rozhodnutí (viz zejména § 68 odst. 3 spr. ř., případně ve spojení s § 93 spr. ř.). Aby těmto povinnostem mohl správní orgán dostát, musí vycházet pouze z takového posudku, který mu to umožní.

[26] Lze odkázat na obdobné závěry učiněné Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 21. 6. 2013, č. j. 6 Ads 19/2013 – 35, publ. pod č. 2916/2013 Sb. NSS, pokud jde o povinnost služebního funkcionáře propustit příslušníka ozbrojeného sboru, pozbyl-li podle posudku psychologa bezpečnostního sboru osobnostní způsobilost k výkonu služby. V něm Nejvyšší správní soud mimo jiné uvedl: *„[33] K námitce stěžovatele o závaznosti závěru psychologa pro služebního funkcionáře Nejvyšší správní soud uvádí, že ze znění § 42 odst. 1 písm. j) zákona o služebním poměru a rovněž z § 15 odst. 2 tohoto zákona skutečně plyne, že služební funkcionář musí příslušníka propustit, pozbyl-li podle posudku psychologa bezpečnostního sboru osobnostní způsobilost k výkonu služby. To však neznamená, že služební funkcionář je jen pasivním vykonavatelem rozhodnutí psychologa bezpečnostního sboru, bez jakékoliv vlastní odpovědnosti. Závěr psychologa vydaný ve smyslu § 5 vyhlášky o osobnostní způsobilosti je třeba vnímat jen jako podklad správního rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, byť zpravidla stěžejní, který v konečné fázi podléhá soudnímu přezkumu. Takový podklad tedy může být služebním funkcionářem a následně správním soudem přezkoumán např. z hlediska jeho vad, nedostatku opory ve spisech, rozporu se spisy, anebo z hlediska vad řízení při zjišťování skutkové podstaty. I kdyby zákon o služebním poměru, resp. vyhláška o osobnostní způsobilosti, obsahovaly jen minimalistický požadavek na odůvodnění závěru psychologa, resp. rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, skutečnost, že toto rozhodnutí je plně přezkoumatelné ve správním soudnictví, nemůže mít jiný důsledek, než že odůvodnění přezkoumávaného správního rozhodnutí musí mít takovou obsahovou kvalitu, aby je mohl správní soud podrobit standardnímu soudnímu přezkumu. Jinak by nutně každé obdobně*

lakonické rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, jako bylo vydáno v případě žalobce, muselo být správními soudy rušeno pro nepřezkoumatelnost. … [35] Stěžovatel proto nemůže uspět, hájí-li se tím, že závěr psychologa, resp. vedoucího psychologa, je pro něj závazný a nemusí podle vyhlášky o osobnostní způsobilosti ve znění účinném v rozhodné době obsahovat žádné odůvodnění, resp. že v rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. j) zákona o služebním poměru postačí odkázat na závěr psychologa o osobnostní nezpůsobilosti, aniž by byly vypořádány námitky účastníka řízení. Služební funkcionář je správním orgánem, v jehož pravomoci je iniciovat psychologické vyšetření příslušníka, jenž zahajuje a vydává rozhodnutí v řízení o propuštění ze služebního poměru, z čehož nepochybně plyne též jeho právo žádat o doplnění vyšetření, resp. o nové vyšetření, vyskytnou-li se např. pochybnosti o správnosti podkladů původní žádosti.“

[27] Tyto závěry jsou plně aplikovatelné na nyní projednávanou věc, když s ohledem na shora citovaný nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 9/14 je rozhodnutí žalované o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrčí doby přezkoumatelné soudy ve správním soudnictví. Stěžovatelka proto byla povinna vypořádat se s námitkou, kterou žalobce sporoval okamžik, do kterého mu byla výplata nemocenského po uplynutí podpůrčí doby přiznána. Pokud dospěla k závěru, že pro posouzení této otázky je podstatné posoudit jeho zdravotní stav nezávisle na rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti, pak z uvedeného posouzení muselo být zřejmé, proč byl uveden předpoklad nabytí pracovní schopnosti právě ode dne 18. 7. 2014. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s městským soudem, že odůvodnění uvedeného data z posouzení provedeného lékařem LPS ČSSZ Ostrava žádným způsobem nevyplývá, neboť jde o pouhé jednověté konstatování.

[28] Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit stěžovatelce ani v tom, že by posouzení zdravotního stavu nemohlo být zpracováno podrobněji s ohledem na zákonem uloženou povinnost mlčenlivosti podle § 51 zákona o zdravotních službách. Uvedené ustanovení sice ve svém odstavci 1 stanoví obecnou povinnost zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se poskytovatel (potažmo zdravotničtí pracovníci a další osoby dle odstavce 5) dozvěděl v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb. Nicméně již v odstavci 2 se uvádí výjimky z této povinnosti, mezi které patří podle písm. c) též sdělování, popřípadě oznamování údajů nebo jiných skutečností podle uvedeného zákona nebo jiných právních předpisů, pokud z nich vyplývá, že údaje nebo skutečnosti lze sdělit bez souhlasu pacienta. Navíc § 49 odst. 4 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách (dále jen „zákon o specifických zdravotních službách“), uvádí, že povinnost zachovávat shora uvedenou mlčenlivost se ve věcech posudkové péče a lékařských posudků použije tak, aby nebyla zkrácena procesní práva posuzované osoby a osob, kterým jeho uplatněním vznikají práva a povinnosti.

[29] Jestliže z § 27, § 66, § 84 odst. 3 písm. i) a § 85 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění vyplývá stěžovatelce vázanost stanoviskem lékaře orgánu nemocenského pojištění při rozhodování o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrčí doby, pak je nezbytné, aby z uvedeného posouzení seznala, zda jsou splněny podmínky vztahující se ke zdravotnímu stavu pojištěnce (tedy zejména, zda lze očekávat, že pojištěnec v krátké době nabude pracovní schopnost). Jestliže jsou odborné lékařské závěry ve správním řízení zpochybněny, musí být posouzena relevance těchto námitek lékařem tak, aby byly orgány nemocenského pojištění schopny na uvedené námitky ve svých rozhodnutích reagovat. Je tedy splněna podmínka výluky z mlčenlivosti již podle § 51 odst. 2 písm. c) zákona o zdravotních službách, neboť zákon ukládá správním orgánům z posudků vycházet, z čehož

je nutné dovodit, že nezbytné informace musí být poskytnuty i bez souhlasu pacienta. V opačném případě by totiž bez souhlasu pacienta nemohl být poskytnut ani závěr o zdravotním stavu. Stejně tak je naplněna i výluka podle § 49 odst. 4 zákona o specifických zdravotních službách, neboť pokud by měl být správný závěr stěžovatelky, že více informací poskytnout nelze, pak by tento závěr vedl ke krácení procesních práv posuzované osoby, což je rozebráno shora. Ostatně povinnost mlčenlivosti podle § 51 zákona o zdravotních službách je stanovena k ochraně práv pacientů. Zde se jí však dovolává stěžovatelka ke škodě žalobce jako pacienta, neboť ačkoliv ten má zájem na srozumitelném a podloženém posouzení svého zdravotního stavu, to je mu odpíráno právě s ohledem na údajnou povinnost mlčenlivosti stanovenou k jeho ochraně. Ze stěžovatelkou zmiňovaného § 53 odst. 1 písm. b) zákona o nemocenském pojištění vyplývá pouze to, že posuzování zdravotního stavu pojištěnců a dalších osob pro účely pojištění zahrnuje posuzování pracovní schopnosti po uplynutí podpůrčí doby, rozhodně nikoliv to, že by lékař lékařské posudkové služby nesměl uvést jiné informace, než jen posudkový závěr.

IV. Závěr a náklady řízení

[30] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci při tom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[31] Jak bylo uvedeno shora v bodě [19], stěžovatelka je vázána právním názorem městského soudu korigovaným právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku. Tento závazný právní názor nebrání stěžovatelce případně v tom, aby v novém rozhodnutí rozvinula svou argumentaci, že určující pro rozhodnutí o výplatě nemocenského je rozhodnutí o ukončení pracovní neschopnosti. Šlo však o argumentaci, kterou nebylo možno před správními soudy nyní posuzovat (viz bod [17] shora), což však stěžovatelce nebrání, aby ji případně rozvinula ve svém novém rozhodnutí. Pokud by tedy chtěla stěžovatelka zamítnout odvolání žalobce s ohledem na ukončení dočasné pracovní neschopnosti, musí tento důvod ve svém rozhodnutí uvést a řádně jej odůvodnit, zejména včetně uvedení vztahu mezi rozhodnutím o dočasné pracovní neschopnosti a řízením o výplatě nemocenského po uplynutí podpůrčí doby, včetně vysvětlení důvodů posuzování zdravotního stavu v tomto řízení. Pokud bude pro své rozhodnutí i nadále potřebovat posoudit zdravotní stav žalobce, pak musí mít vyžádané posouzení zdravotního stavu takovou podobu, aby byla chráněna procesní práva žalobce a stěžovatelka na jeho námitky uvedené v odvolání mohla reagovat.

[32] Stěžovatelka, která neměla v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení proti stěžovatelce.

[33] Tyto náklady jsou tvořeny náklady právního zastoupení. Zástupce žalobce v řízení o kasační stížnosti učinil jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání ve věci samé (vyjádření ke kasační stížnosti) [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“)]. Za úkon právní služby náleží zástupci žalobce

mimosmluvní odměna ve výši 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3. AT], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 AT. Za jeden úkon právní služby proto náleží 1 300 Kč. Zástupce žalobce doložil osvědčení o registraci k dani z přidané hodnoty. K nákladům řízení se tedy přičítá daň z přidané hodnoty ve výši 21% z částky 1 300 Kč, tedy 273 Kč. Celková částka za řízení před Nejvyšším správním soudem činí 1 573 Kč. Na nákladech nelze přiznat částku vyčíslenou zástupcem žalobce, neboť ten vycházel z tarifní hodnoty ve výši 50 000 Kč určené podle § 9 odst. 4 písm. d) AT, tedy z věcí kasačních stížností, nicméně v daném ustanovení je výjimka pro věci dle § 9 odst. 2, tedy mj. nároky fyzických osob v oblasti nemocenského pojištění, kde je tarifní hodnota 5 000 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. března 2017

JUDr. Radan Malík
předseda senátu